

2024.

Erdély

határtalanul!

B E S Z Á M O L Ó

„Határtalanul!” - tanulmányi kirándulás hetedikeseknek

Időtartam: 6 nap / 5 éjszaka

Szállás: Székelyvarság – Csorgókő Panzió

Résztvevők: 7. évfolyam tanulói, kísérő pedagógusok

Cél: A határon túli magyarság történelmi, kulturális és természeti örökségének megismerése, kapcsolatok építése erdélyi magyar diákokkal

Erdély a magyar közösség számára kiemelt jelentőséggel bír, hiszen történelmi múltja mellett természeti értékei és tájai is maradandó élményt nyújtanak. Kirándulásunk célja Székelyföld volt, ahol a diákok nemcsak a vidék történelmi és természeti kincseit ismerhették meg, hanem személyes tapasztalatokat is szerezhettek a helyi közösségekkel való találkozás során..

Kiránduláson a **HAT-KP-1-2024/1-000106** azonosító számú pályázat keretében a bajai, csávolyi és felsőszentiváni iskola hetedikes tanulói vettek részt.

Az utazás előkészítése

A kirándulást előkészítő óra előzte meg, amely során a tanulók csoportmunkában, tanári irányítással felelevenítették korábbi ismereteiket, valamint új tudásra tettek szert Erdély földrajzáról, történelméről, irodalmáról és építészetéről.

Az érdeklődés felkeltése érdekében levetítettük az előző körutazás során készült képeket, majd előadást hallgattak meg Erdély történelméről és építészeti emlékeiről. Bemutattuk a *Barangoló digitális tartalomtár* elérhetőségét is.

Először kivetítő segítségével ismertettük az oldal használatát, majd a tanulók asztali gépeken önállóan is kipróbálhatták a feladatok megoldását.

1. nap – Érkezés Erdélybe, történelmi emlékezés

A kora hajnali indulást követően első állomásunk Vajdahunyad vára volt, ahol Hunyadi János, a nándorfehérvári győző, és fia, Mátyás király emlékét idéztük fel. A gótikus vár a magyar középkor egyik legszebb emléke.

Utunk Gyulafehérvárra vezetett, az egykori Erdélyi Fejedelemség fővárosába. Itt megtekintettük a fejedelmi palota épületét, valamint a XIII. században emelt székesegyházat, amely később érseki központtá vált. A templomban megkoszorúztuk a Hunyadiak síremlékeit is.

Későn érkeztünk Segesvárra, így a buszon meséltünk erről a várossról. A legenda szerint a város talán leghírhedtebb szülöttje Vlad Tepes, ismertebb nevén Drakula gróf. A késő esti órákban érkeztünk meg szálláshelyünkre, Székelyvarságba.

2. nap - Barlangok és testvériskolai kapcsolat

A napot Gyergyóújfaluban, az Elekes Vencel Általános Iskolában kezdtük, ahol közös focimeccset játszottunk a helyi diákokkal. Kölcsönös bemutatkozások, barátkozás, ajándékcseré és közös nevetés kísérte az együttlétet. Ezután túráztunk a Sűgő-barlangnál, ami kalandos túrát ígért: cseppkőképződményeket és föld alatti járatokat fedeztünk fel. A Gyilkos-tó körbesétálása során felelevenítettük keletkezésének legendáját, A Gyilkos-tó és a Békás-szoros természeti szépsége egyaránt elvarázsolta a csoportot – itt a természet erejéről és a hegységképződésről is tanultunk.

3. nap – Erdélyi városok, népi kultúra és hagyományőrzés Korondon és Szejkefürdőn

Zetelakán egy helyi családnál jártunk, ahol lekvárok és szörpök készítésével ismerkedhettünk meg.

Székelyudvarhelyen, a székely „kultúr-fővárosban” jártunk. A Szoborparkban megkoszorúztuk II. Rákóczi Ferenc szobrát, aki a magyar szabadságharc egyik legnagyobb alakja volt. Itt megemlékeztünk a Rákóczi-szabadságharcról (1703–1711), amely a Habsburg-uralom ellen irányult.

A Vasszékely szobra a székely nép állhatatosságát és önvédelmi erejét szimbolizálja – az elnyomás ellen való kiállást.

A köröndi látogatás során megismerkedtünk két ősi mesterséggel:

- A taplász mesterség az erdőkhöz kötődő, régi erdélyi hagyomány. A taplógomba feldolgozását tanulmányoztuk, melyet régen gyújtósnak, dísz tárgynak és pénztárcának is használtak.
- A fazekasság során minden diák kipróbálhatta az agyag formálását. A kézművesség révén megtapasztalhattuk, milyen fontos a hagyományos mesterségek továbbörökítése.

A helyi fűszernövényekkel, erdei gyümölcsökkel, háztáji gyümölcsökkel párosítva hozzák létre a kézműves sajtaikat. Ezekből kínált kóstolót Palkó Júlia, aki fáradságot nem ismerve lejött a csoporthoz a hegyről, és kóstolóval egybekötött bemutatót tartott a családi méretű gazdaságok kihívásairól, a vegyszermentességről, a környezeti és gazdasági fenntarthatóságáról a családi méretben végzett farmgazdaságról. A résztvevő fiatalok a kézműves sajtokból hazavihettek ajándékként, vákuum csomagolásban készíti őket elő Júlia. Füstölt sajtok, fűszernövényes sajtok, feta, házi vaj, sós túró volt a kínálatban.

Délután Szejkézfürdőn jártunk, ahol Orbán Balázs, a „legnagyobb székely” sírhelyénél tartottunk koszorúzást. Orbán Balázs híres néprajzkutató, író és politikus volt, akinek munkája hozzájárult a székelyföldi hagyományok megőrzéséhez. A sírhelyhez vezető úton székelykapuk sora áll, melyek a székelység népi építészetének és identitásának fontos szimbólumai.

4. nap – Természeti kincsek és zarándokhelyek

Következő napunk természeti és vallási élményekben bővelkedett:

- A Szent Anna-tó az egyetlen vulkáni eredetű tó a Kárpát-medencében. A legenda szerint a tóban egykor egy gonosz úrkastély állt, amelyet az emberek igazságtalansága miatt a föld nyelt el. A környezet természeti védettség alatt áll.
- A közeli Mohos-tőzezláp túrája során egyedülálló tőzezláp növény- és állatvilággal találkoztunk, például rovarevő húsevő növényekkel.

Ezután ellátogattunk a híres Csíksomlyói kegyhelyre, ahol a pünkösdi búcsú évről évre százezreket vonz. A templomban megnéztük a csíksomlyói Szűzanya szobrát, a magyar katolikusok egyik legszentebb ereklyéjét

Farkaslaka egy székely kisfalu Hargita megyében, ahol Tamási Áron emlékhelye és szülőháza várja a látogatókat. Itt Tamási Áron, a "hazaszeretet írója" sírjánál emlékeztünk meg munkásságáról. Legismertebb műve az *Ábel a rengetegben*, amely a székely furfang és bátorság példája.

A Trianon-emlékműnél megbeszéltük a békeszerződés következményeit, különös tekintettel a magyar közösségek határon túli helyzetére. Ez mély beszélgetést indított el a diákokban a nemzeti összetartozásról.

5. nap – Parajdi sóbánya és Szováta

A Parajdi sóbányában töltöttünk egy délelőttöt, ahol sós levegőt szívva fedeztük fel a föld alatti hatalmas csarnokokat, játszótérket és templomot is.

Szováta – a híres Medve-tó körüli túra alatt ismerkedtünk a heliotermikus tavak sajátosságaival idegenvezetői előadással. Ez a tó nyáron meleg vizű, sós és gyógyhatású, nevét medve formájú alakjáról kapta. Petőfi Sándor szobránál megálltunk, és koszorút helyeztünk el.

6. nap – Búcsú Erdélytől

Hazafelé ismét megálltunk a Zetelaka-víztározónál, amely a Nagy-Küküllő folyón létesült vízgyűjtő, majd a Királyhágón, amely a történelmi Erdély kapuja. Gyönyörűségét most a hó adta, ami egész éjszaka szakadatlanul esett. Soha ilyennek még nem láttuk a tájat. Itt közös énekkel és verssel búcsúztunk a felejthetetlen utazásról.

A szálláson minden este vacsora után a négy fős csoportok feladatlapot töltöttek ki az aznapi programhoz kapcsolódó ismeretekről, melyek az idegenvezető beszámolóit és a meglátogatott helyeket dolgozták fel. Az utolsó estén a feladatlapokat kiértékeltük, majd eredményt hirdettünk: a győztes csapatok csokoládét, a többiek egy-egy szem cukorkát kaptak jutalmul.

Összegzés

Ez a tanulmányút is valódi időutazás volt:

- Megéltük a történelmet, nemcsak olvastunk róla.
- Kapcsolatot építettünk kortárs erdélyi fiatalokkal.
- Tudást, élményt és közösséget szereztünk.

A program során a gyerekek nemcsak tájékozottabbak, hanem empátikusabbak és nyitottabbak is lettek. A Határtalanul! program célja így maradéktalanul megvalósult. Ez a tanulmányút nemcsak a történelem és a földrajz élményszerű megismerését szolgálta, hanem hozzájárult a tanulók nemzeti identitásának és a határon túli magyarság iránti elköteleződésének elmélyítéséhez. A közösségi élmények, a helyi gyerekekkel való

találkozás, a közös játék és a felfedezés öröme maradandó nyomot hagyott minden résztvevőben.

Hazaérkezés után

Az értékelő órán rendszereztük a tanulók élményeit és ismereteit. A diákok beszámoltak arról, hogyan élték meg a kirándulást, milyen tapasztalatokat szereztek.

Június 4-én, a Nemzeti Összetartozás napján került sor a Határtalanul! témanapra. Az utazásban részt vevő intézmények közösen emlékeztek meg az eseményről. Tanulóink erdélyi irodalmi alkotásokból olvastak fel részleteket, meghallgattuk a Gyilkos-tó és a Szent Anna-tó legendáját. Az kirándulás résztvevői képek segítségével mutatták be élményeiket és tapasztalataikat.

